

ning kan anses som den primært begunstigede, jf. forsikringsaftalelovens § 105, stk. 1, men efter retspraksis skal der anføres vægtige grunde for at fravige udfyldningsreglen i forsikringsaftalelovens § 105, stk. 5, hvorefter »nærmeste pårørende« anses for at omfatte ægtefælle, og hvis sådanne ikke efterlades forsikringstagerens børn og i mangel heraf forsikringstagerens arvinger.

Forslagets § 5, stk. 2, tager stilling til det tilfælde, at pensionsopspareren har været gift to gange. Har pensionsopspareren indsat sin »ægtefælle« som begunstiget, og bliver den pågældende skilt og gifter sig igen, er det herefter ægtefælle nr. 2, der er den begunstigede.

Forslagets § 5, stk. 3, vedrører tilfælde, hvor pensionsopspareren har indsat sine børn som begunstigede. Udtrykket »børn« omfatter ikke stedbørn og heller ikke plejebørn. Det skyldes, at stedbørn og plejebørn ikke har arveret efter kontohaveren i medfør af arveloven.

Er pensionsopspareren »arvinger« indsat som begunstigede, får hver af dem efter forslaget § 5, stk. 4, del i pensionsopsparingssummen efter det forhold, hvori de pågældende i henhold til testamente eller loven er arveberettiget efter pensionsopspareren. Bestemmelsen ændrer ikke ved det forhold, at arvinger efter testamente går forud for arvinger efter loven, så længe testator har holdt sig inden for den del, som den pågældende kan råde over ved testamente.

Forslagets § 5, stk. 5, tager stilling til, hvad der skal forstås ved »nærmeste pårørende« som begunstigede. Bestemmelsen fastslår, at ægtefællen går forud for børn, som igen går forud for den pågældendes arvinger. Bestemmelsen fastslår ikke, hvad der skal forstås ved henholdsvis »ægtefælle«, »børn« og »arvinger«. Dette følger af lovforslagets § 5, stk. 2-4, jf. ovenfor.

I lovforslagets § 14 er der foreslået en ændring af pensionsbeskatningslovens regler om indsættelse af begunstigede i kapital- og ratepensionsopsparinger, således at det bliver muligt at indsatte »nærmeste pårørende« som begunstiget efter kontohaverens død, uden at det får skattemæssige konsekvenser, jf. ovenfor under afsnit 3.1. Med denne ændring er der sikret parallelitet mellem de foreslåede civile retlige regler og pensionsbeskatningslovens regler om indsættelse af begunstigede i kapital- og ratepensioner.

3.8. Den begunstigedes død.

Lovforslagets § 6 drejer sig om det tilfælde, at en bestemt person er indsat som begunstiget. Det foreslås, at begunstigelser bortfalder, hvis pensionsopsparingssummen skal udbetales ved eller efter pen-

sionsopspareren død, og den begunstigede ikke overlever pensionsopspareren.

Det følger af denne bestemmelse, at begunstigelser er personlig, således at den begunstigedes børn ikke får nogen »indtrædelsesret«. Hvis pensionsopspareren ønsker, at den begunstigedes børn eller andre skal træde i den begunstigedes sted, må pensionsopspareren indsætte de pågældende som subsidiært begunstigede.

3.9. Kreditorforfølgning.

Hverken i pensionsbeskatningsloven eller i anden lovgivning findes der regler, som totalt afskærer kreditorforfølgning i kapital- og ratepensionsopsparinger.

Finansrådets standardklausul, som indføres i kontraktvilkårene for kapital- og ratepensionsopsparinger, indeholder imidlertid et generelt formuleret forbud mod kreditorforfølgning. Klausulen har følgende ordlyd:

»Kapital-/ratepension kan ikke overdrages til eje, sikkerhed eller på anden måde gøres til genstand for retsforfølgning fra kreditorers side.«

Som nævnt under afsnit 3.2. udarbejdede Justitsministeriets ægteskabsudvalg i betænkning V (nr. 501/1968) et udkast til lov om opsparing og kapitalforsikring i pensionsøjemed. I lovudkastet blev der indføjet en bestemmelse om, at kontohaverens kreditorer ikke kan søge sig fyldestgjort i det beløb, der indestår på pensionsopsparingskontoen, hvis det i pensionsaftalen er bestemt, at kontohaveren ikke kan overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over det beløb, der indestår på kontoen. Ægteskabsudvalget antog, at de omhandlede klausuler i pensionsopsparingsordningerne allerede efter gældende ret havde virkning efter deres indhold, og bestemmelsen i lovudkastet tilsigtede at afskære enhver tvivl ved at lovfæste reglen, jf. betænkningen side 23.

Baggrunden for, at man i 1930 indførte et forbud mod kreditorforfølgning i kapitalforsikringer, var, at sociale hensyn, herunder forsørgelsesmæssige hensyn, talte for at sikre disse forsikringer, og denne beskyttelse skulle gælde, lige indtil forsikringen var udbetalt. Man fandt, at disse hensyn var så stærke, at det talte for at indføre et forbud mod kreditorforfølgning, selv om forsikringen ikke var båndlagt.

Finansrådet har over for Justitsministeriet peget på, at de samme hensyn gør sig gældende ved pensionsopsparing i pengeinstitutter, og at der derfor bør indføres en regel om beskyttelse mod kreditorforfølgning svarende til forsikringsaftalelovens § 116, stk. 1.

Justitsministeriet er enig i, at der er samme behov for beskyttelse mod kreditorforfølgning, og har der-